راهنمای انجام عمل کولونوسکوپی و پولیپکتومی

به منظور کسب نتیجه مطلوب در انجام عمل کولونوسکوپی، خواهشمند است موارد زیر با دقت مطالعه و اجرا شود.

نحوه انجام کولونوسکوپی

کولونوسکوپ وسیله ایست به شکل لوله ای باریک و قابل انعطاف که از طریق مقعد به درون روده ی بزرگ وارد می شود. این لوله تصاویر را از داخل روده ی بزرگ بر روی صفحه ی نمایشگر منتقل می کند و به پزشک اجازه می دهد تا داخل روده ی بزرگ را به وضوح مشاهده نماید و در صورت صلاحدید ممکن است از بافت روده نمونه برداری انجام گردد.

نتیجه کولونوسکوپی در فاصله زمانی حدود یک ساعت بعد از عمل به بیمار ارائه و بیمار توسط پزشک ویزیت می شود. چنانچه در حین عمل از بیمار نمونه گرفته شده باشد، لازم است نمونه به آزمایشگاه تحویل داده شده و پس از آماده شدن جواب نمونه، در بازه های اعلام شده، به مرکز مراجعه و بیمار همراه با جواب آزمایش توسط پزشک ویزیت می شود.

آمادگی جهت کولونوسکوپی

جهت انجام کولونوسکوپی، روده بزرگ باید کاملا خالی و تمیز باشد تا پزشک بتواند به صورت دقیق روده را بررسی نماید.

به همین خاطر قبل از انجام کولونوسکوپی باید رژیم غذایی و دارویی مطابق با دستور پزشک رعایت شود.

در صورت عدم رعایت کامل رژیم و متعاقبا عدم تخلیه کامل روده، تشخیص دقیق ممکن نیست و نیاز به انجام مجدد کولونوسکوپی و تقبل مجدد هزینه توسط بیمار می باشد.

رژیم غذایی روز قبل از کولونوسکوپی، از ۲۴ ساعت قبل از کولونوسکوپی رژیم مایعات شامل آب قند، شربت عسل، آب کمپوت، آبمیوه های صاف شده و بدون پالپ که رنگی نباشند (مانند آب سیب، آب گلابی، آب آناناس، آب آلوئه ورا)، آب مرغ صاف شده، آب ماهیچه (بدون هیچ گونه افزودنی رنگی مانند رب و زردچوبه) میل شود. (مصرف هر گونه مواد غذایی جامد مانند برنج، نان، سیب زمینی، شیر، لبنیات، قهوه، دوغ، انواع بستنی، آب میوه های کدر و رنگ دار مانند آب هویج، آب هندوانه، آب آلبالو ممنوع است).

داروهای زیر از داروخانه تهیه و مطابق دستور مصرف شود:

۱. 4 ساشه (بسته) پودر سپی پیک

(نکته: داروهای ذیل در صورت صلاحدید پزشک تجویز می شود.)

۲. یک ورق قرص دایمِتیکون (DIMETHICONE)

۳. یک ورق قرص اُندانسِترون (ONDANSETRON)

۴. یک عدد سرم قندی نمکی (روز عمل باید همراه بیمار باشد)

- **چنانچه نوبت عمل شما سمت صبح باشد:**

ساشه اول ساعت 10 صبح روز قبل عمل

ساشه دوم ساعت 2 ظهر روزقبل عمل

ساشه سوم ساعت 6 عصر روز قبل عمل

ساشه چهارم ساعت 10 شب روز قبل عمل

ده دقیقه بعد از میل کردن هر ساشه یک عدد قرص دایمتیکون، یک عدد قرص اُندانسِترون نیز مصرف شود.

➢ **چنانچه نوبت عمل شما سمت بعد از ظهر باشد:**

ساشه اول ساعت 12 ظهر روز قبل عمل

ساشه دوم ساعت 5 عصر روز قبل عمل

ساشه سوم ساعت 10 شب قبل عمل

ساشه چهارم صبح روز کولونوسکوپی 8 ساعت قبل از کولونوسکوپی

ده دقیقه بعد از میل کردن هر ساشه یک عدد قرص دایمتیکون، یک عدد قرص اُندانسِترون نیز مصرف شود.

نحوه مصرف:

- **هر ساشه بایستی در یک فنجان آب سرد (در حدود ۱۵۰ میلی لیتر، دقت شود در صورتی که حجم مایع زیاد باشد باعث رقیق شدن محلول و اثر بخشی کمتر خواهد شد) حل شود ۲-۳ دقیقه همزده و سپس محلول نوشیده شود.**
- **محلول پس از تهیه بلافاصله مصرف شود و از نگه داشتن محلول و مصرف آن پس از یک ساعت خودداری شود.**
- **از نوشیدن مایعات بلافاصله پس از مصرف هر ساشه که سبب رقیق شدن بیشتر این فرآورده می گردد خودداری شود.**
- **حتما پس از مصرف هر ساشه در حدود ۱۰ دقیقه صبر شود، سپس در حدود۱-۱,۵ لیتر از انواع مایعات شفاف توصیه می شود . (از مصرف آب تنها و ساده خودداری شود.)**
- **تا ۶ ساعت قبل انجام کولونوسکوپی مصرف مایعات بلامانع است، اما ۶ ساعت انتهایی تا نوبت عمل، بیمار باید کامل ناشتا باشد و حتی یک لیوان آب هم میل نشود.**
- **توجه فرمایید در طول رژیم به اندازه کافی مایعات شفاف نوشیده شود.**

تذکرات مهم:

* افرادی که داروی فشار خون مصرف می کنند نیازی به تغییر در مصرف آن ندارند و می توانند طبق روال قبلی داروهای خود را مصرف کنند. فقط فقط افرادی که به دیابت مبتلا هستند و یا داروی قند استفاده می‌کنند باید داروهای مصرفی به اطلاع پزشک رسانده شود، گاهی با نظر پزشک ممکن است دوز داروها تغییر کند.
* در صورت بارداری، اعتیاد به مواد مخدر، داشتن هرگونه بیماری قلبی، ریوی و مصرف داروهای خاص، باید قبل از عمل پزشک مطلع شود. بعضی از داروها مثل داروی رقیق کننده‌ی خون از چند روز قبل نباید مصرف شوند، زیرا انعقاد خون را دچار مشکل کرده و ممکن است حین انجام عمل خونریزی ایجاد شود.
* در صورتی که بیمار قبلا بوتاکس معده انجام داده است یا از آمپول های لاغری مانند ملیتاید، ماسیزا، اسپارتینا و... استفاده می‌کنند باید حتما به اطلاع پزشک رسانده شود.
* بیمار باید هرگونه مدارک در ارتباط با بیماری فعلی یا بیماری های قبلی خود را همراه داشته باشد.
* در صورتی که بیمار از اسپری (آسم وتنفس) استفاده می کند حتما باید روز عمل اسپری را همراه خود داشته باشد.
* با توجه به استفاده از دارو های آرام بخش و یا بیهوشی سبک تحت نظر متخصص بیهوشی، داشتن یک نفر همراهی الزامی می باشد.
* داشتن هر گونه حساسیت دارویی و غذایی باید به پزشک اطلاع داده شود تا هنگام بیهوشی مد نظر قرار گیرد.
* پس از انجام عمل بیمار می تواند رژیم غذایی معمولی خود را داشته باشد مگر درمواردی که تشخیص پزشک باشد.
* روز انجام عمل کولونوسکوپی، جهت راحتی، بیمار از پوشیدن لباسهای تنگ خودداری نماید، لباس مناسب برای عمل در مرکز به بیمار ارائه خواهد شد.
* تا ۶ ساعت پس از عمل، از انجام فعالیت هایی که نیاز به تمرکز حواس دارد مانند رانندگی و کار با دستگاه های پرخطر خودداری شود.
* دوره قاعدگی بانوان تداخلی با عمل کولونوسکوپی ندارد و مشکلی ایجاد نمی کند.
* از همراه داشتن زیورآلات، گوشی تلفن، دندان مصنوعی و هرگونه وسایل ارزشمند به داخل اتاق عمل خودداری شود.

* در صورت ورم و کبودی در محل تزریق سرم، از کمپرس آب سرد در آن ناحیه استفاده شود.

دلایل تجویز کولونوسکوپی

از کاربردهای کولونوسکوپی مشاهده و بررسی دقیق روده بزرگ برای تشخیص بیماری های مختلف روده از قبیل:
اسهال مزمن ۲- سابقه پولیپ در بیمار ۳- کاهش وزن غیر قابل توجیه ۴- خونریزی از ناحیه مقعد ۵- وجود خون مخفی در مدفوع ۶- آنمی فقر آهن در مردان و خانم ها ۶- ضایعات مشکوک به متاستاز در کبد ۷- بررسی کولون بعد از حمله حاد دیورتیکولیت ۸- توصیه کولونوسکوپی بعلت رادیولوژی مشکوک ۹- سابقه پولیپ های **Advance** در فامیل های درجه یک ۱۰- تغییر عادت مزاج (دفعات، قوام و شکل) بیش از دوهفته ۱۱- ولولوس سیگموئید یا **decompression & acute megacolon** با دخالت جراح ۱۲- سندروم های ژنتیکی که در گایدلاین ها، کولونوسکوپی توجیه شده است. ۱۳- **Surveillance** بیماران IBD و PSC ۱۴- **Surveillance** کانسار های کولورکتال ۱۵- هرگونه دل درد مزمن با عدم پاسخ به درمان افراد بالای ۴۵ سال ۱۶- در افراد بالای ۴۰ سال در صورت داشتن سابقه سرطان روده در بستگان درجه یک

عوارض بعد از کولونوسکوپی

کولونوسکوپی خطرات کمی دارد و به ندرت ممکن است برخی از عوارض به شرح زیر نمایان شوند:

- ✓ واکنش نامطلوب به آرام بخش مورد استفاده
- ✓ خونریزی از محلی که نمونه بافت (بیوپسی) گرفته شده یا پولیپ یا بافت غیر طبیعی دیگری که برداشته شده است
- ✓ پارگی در دیواره روده بزرگ (سوراخ شدن)

در صورت مواجهه با علائم زیر در ۲۴ ساعت نخست بعد از کولونوسکوپی سریعاً موضوع را با پزشک خود مطرح نمایید

- تب یا لرز
- خونریزی مقعدی که حجم آن بیشتر از یک قاشق غذاخوری باشد.
- نفخ یا دل درد شدید (نفخ یا درد خفیف عادی است.)
- استفراغ
- ضربان قلب غیرعادی (آریتمی)

پولیپکتومی روده بزرگ

پولیپکتومی روده بزرگ، گاهی همزمان با کولونوسکوپی و گاهی در یک جلسه جداگانه انجام می شود.

اگر پزشک در حین کولونوسکوپی پولیپ را مشاهده کند، به طور همزمان می تواند عمل پولیپکتومی را انجام دهد.
روش های مختلفی وجود دارد که می توان از طریق آن پولیپکتومی را انجام داد که بسته به سایز پولیپ در روده بزرگ، یکی از آنها مورد استفاده قرار می گیرد.
برای پولیپ های کوچک (قطر کمتر از ۵ میلی متر) می توان از پنس بیوپسی برای برداشتن پولیپ استفاده کرد. برای برداشتن پولیپ های بزرگتر پزشک یک حلقه را در پایه پولیپ قرار داده و برای قطع پولیپ از حرارت استفاده می کند، سپس بافت یا ساقه پولیپ قطع می شود.

آمادگی برای انجام عمل پولیپکتومی:

۱. رژیم کولونوسکوپی باید رعایت شود و روده های بیمار باید کامل تخلیه باشد.
۲. بیمار هیچ گونه وسیله فلزی از قبیل طلا و بدلیجات، پرسینگ، گیره سر فلزی، قزن لباس و قزن لباس زیر و .... به همراه نداشته باشد.
۳. بیمار باید در صورت داشتن باتری قلب یا هر نوع فلزی در بدن پزشک را مطلع نماید.
۴. بیمار باید قبل از عمل پولیپکتومی مصرف هر کدام از داروهایی که ریسک خونریزی را زیاد می کنند (برای مثال: آسپرین، پلاویکس، داروهای ضد انعقاد و ....) را به پزشک اطلاع داده و با نظر پزشک مصرف داروها را قطع کند.
۵. قبل از عمل پولیپکتومی نیاز به انجام آزمایش تست های انعقادی جهت بررسی احتمال خونریزی می باشد.

مراقبت های بعد از عمل پولیپکتومی (دوره نقاهت)

- ❖ مقداری خونریزی و درد ممکن است به دنبال پولیپکتومی ایجاد گردد. بیمار باید در صورت خونریزی بیش از حد یا درد شدید و غیر قابل تحمل، به پزشک مراجعه کند.

- ❖ بیمار نباید تا ۲۴ ساعت بعد از عمل جراحی، رانندگی کند.
- ❖ بهبودی پس از عمل عموماً سریع است و عوارض جانبی جزئی مانند نفخ و درد معمولا طی ۲۴ ساعت بعد از عمل برطرف می شود.
- ❖ زمان بهبودی کامل بسته به نوع عمل ممکن است بین یک تا چند روز متغیر باشد.

مانند همه جراحی ها، این جراحی هم برخی عوارض را به همراه دارد، این موارد عبارتند از:

- خونریزی: گاهی اوقات زخم به درستی بهبود نمی یابد و باعث خونریزی می شود.
- عفونت: هر زخمی می تواند آلوده شود. وقتی بیماران از توصیه های پزشک چشم پوشی می کنند یا وضعیت سلامتی خوبی ندارند، احتمال عفونت وجود دارد.
- برداشتن ناقص: گاهی اوقات در اولین عمل بسته به سایز و شکل پولیپ امکان برداشته شدن کامل پولیپ وجود ندارد و این امر نیاز به پولیپکتومی دوم دارد.
- سوراخ شدن اندام: در موارد بسیار نادری ممکن است عضوی که تحت عمل قرار گرفته سوراخ شود.

مراجعه کننده گرامی:

تاریخ و زمان اعلام شده مختص شماست، لذا جهت جلوگیری از تضییع حقوق سایر بیماران در ساعت اعلام شده حضور بهم رسانید. ساعت اعلام شده ممکن است با توجه به شرایط متغیر باشد، بنابراین حدود ۱:۳۰ ساعت زمان انتظار را پیش بینی فرمایید.

آدرس : مشهد- بلوار وکیل آباد- بین کوثر شمالی ۲ و ۴- ساختمان پزشکان فارابی- طبقه دوم- درمانگاه تخصصی داخلی نوین فارابی

تلفن تماس : ۳۸۷۰۴۰۶۷-۰۵۱ و ۳۸۷۰۴۰۶۶-۰۵۱

شماره تلفن همراه صرفاً برای موارد اورژانسی: ۰۹۰۲۰۰۶۹۹۰۲

WWW.NOVINFARABI.COM	**NOVINFARABI.CLINIC**	**۰۹۰۲۰۰۶۹۹۰۲**